

BONA PRÀCTICCA

“Destrucció creativa d’una ciutat”

Temes: gentrificació, turistificació, barri, sostenibilitat, decreixement econòmic, feminismes, convivència, interculturalitat, estigmatització social, especulació urbanística.

Fitxa identificativa

Títol: Destrucció creativa d’una ciutat

Any: 2019

Direcció: Carles Bover

Producció/país: Espanya, Carles Bover, Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears

Durada: 20 min.

Gènere: Documental

Aquest curtmetratge és un assaig previ a un llargmetratge de l’autor que explora la ciutat a la recerca d’una mirada transformadora.

**Per visionar el curtmetratge i més informació, posar-se en contacte amb:
Carles Bover carlesbover@gmail.com**

- És possible mantenir el creixement de les ciutats a un ritme pautat per les lleis del lliure mercat, per garantir una vida sostenible i saludable?
- Quin cost humà suposa el creixement urbanístic i la turistificació de les ciutats com a principal actiu econòmic?

Aquestes són preguntes capitals que el curtmetratge documental «Destrucció Creativa d’una Ciutat» explora i interroga, tot desembocant en un seguit d’evidències que fan visibles els principis de discriminació econòmics i quotidians sobre els que es promouen el creixement urbanístic avui.

Centrat en la ciutat de Palma, el documental explica la vida de la ciutat i la història del seu creixement urbanístic, per veure com aquesta intervé e interfereix en la vida quotidiana de diferents persones. Així, distingim persones que lluiten per fer-se un lloc en una societat cada vegada més creixent i més

diversa; persones que lluiten per no ser deslocalitzades; persones que reflexionen sobre l'esdevenir d'una ciutat que no vol perdre la seva identitat turística, emblema del seu creixement i obertura al món. A través dels seus testimonis, als que ens hi aboquem a través d'una mirada silenciosa i observadora, es dona espai a les contradiccions, paradoxes, i resistències de qui habita.

El documental comença amb tota una declaració d'intencions que vertebra tota la narració. Partint de l'enregistrament de la manifestació del 8Març de 2019, el documental ens connecta al testimoni de la primera protagonista, Maria Tixicuro. En ella descobrim el panorama de possibilitats que se li obre a una dona que ha migrat en una ciutat en ple creixement i procés de gentrificació. Una dona que veu com només el sector serveis (restauració) sembla ser l'únic destí laboral al que pot accedir. Una dona amb tota una rutina d'horaris i precarització laboral, que dificulta el seu ple accés i participació social. Una dona que viu en una ciutat que situa als marges i marginalitza a barris de Palma la ciutadania que no pot competir amb les noves exigències econòmiques i participatives de la ciutat.

El fet que sigui una dona qui personifica aquest sistema de precarització i marginalització no és baladí. No només per que denuncia les dificultats de qui és dona i migrada a ciutat, fent evident la interseccionalitat que defineix el seu procés de discriminació. Sinó que, gràcies a la presentació d'aquest testimoni, el documental centra la mirada i crítica social feminista com a eix transversal de tot el que seguirà. Doncs el que és latent en la seva narració, és la reivindicació de situar la vida en el centre i el valor d'allò comunitari, peces angulars dels sabers feministes; i la necessitat de repensar els processos i els ritmes de

creixement als que sotmetem la vida, el desenvolupament humà, per mor d'una economia competitiva, individualista, invasiva i gens sostenible.

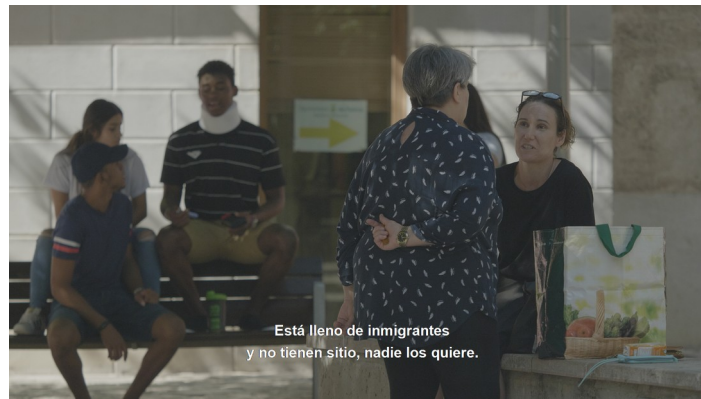
A partir d'aquest posicionament, el documental explora les inquietuds i contradiccions d'altres barris i comunitats veïnals. En ells, s'evidencia com la pràctica de la deslocalització, pauta a ritme de gentrificació, no només crea escenaris més competitius a nivell econòmic, sinó que impulsen un sistema de segregació cultural on la por a l'expulsió social intervé en el sistema de relacions de tota convivència.

D'una banda, el documental dona comptes de l'encariment del sol urbanístic, la denuncia dels preus de lloguer i de compra d'habitatges i els conseqüents desnonaments, la desaparició de comerços locals i de proximitat. Fets que es denuncien com a conseqüència de la mercantilització de la vida a la ciutat en benefici d'una nova eclosió de la cultura turística que s'identifica avui, encara, com la principal font d'enriquiment i identitat de la ciutat. Cultura i indústria la turistificació que avui és més competitiva i exclusivista que no integradora i democratitzadora.

D'altra banda, i en paral·lel a aquesta denuncia, el documental sap mirar, a cops amb perplexitat a cops amb complicitat, el testimoni d'algunes persones que, immerses en una lluita de resistència i permanència, sovint culpabilitzen l'actual panorama multicultural com a fruit de la degradació urbanística de certes zones de la ciutat. Aquest no és un fet estrany ni insòlit. Són els perversos efectes que poden esdevenir-se dels actes de resistència quan aquests es veuen desemparats per part de les polítiques públiques. Paradoxals conseqüències de

la deslocalització veïnal implícita en els processos de gentrificació. Una competitivitat per veure qui pot romandre i qui ha de veure's abocat a la marginalització en un mapa urbà desregularitzat per part de les autoritats.

I aquesta és la tesi del documental: si per una banda la lluita latent és la de defensar que la ciutat és de i per a les persones, es produeixen contra-efectes no conscients i fruit d'aquesta desregulació, que poden convertir-se en accions de legitimitat involuntàriament segregadores. Ens recorda i ens evidencia la importància que comporta la competitivitat econòmica en els processos de convivència. Cabdal adonar-se que, molt sovint, el ressorgiment d'actituds i polítiques segregadores i xenòfobes, moltes vegades són conseqüència d'una economia de mercat exclusivista, competitiva, i segregadora.

Finalment, la mirada de l'autor és qui ens revela el que és important en aquests dilemes de supervivència a què ens aboquen els ritmes del lliure mercat especulatiu en els sols de convivència. L'autor, que sap enregistrar la vida en sí mateixa, que passeja la ciutat, combat la vida a cop de vida. Dona comptes de la normalitat que és i suposa la convivència intercultural. Dona comptes dels sabers de convivència naturals en la humanitat. En la seva mirada crítica i poètica, brolla tota una pedagogia dels Drets Humans, del valor que té posar la vida en el centre.

"Las ciudades tienen la capacidad de proporcionar algo para todo el mundo, sólo porque, y sólo cuando, se crean para todo mundo".

Jane Jacobs